

end mangfoldige af deres Medborgeres, om hvilke det gjælder, som man siger, at de leve fra Gaanden til Munden, fra den ene Dag til den anden; og jeg tør spørge Statsmagten og Thinget, hvad de vilde have at sige til denne Klasse af deres Medborgere, naar den under trange Kaar, saadanne som nu ved den tilbagevendende Fred vel kunne møde, henvender sig til dem, og anføre som Exempel, hvad der er tilstaaet denne ved dens Forhold mere begunstigede Klasse, nemlig Fæsterne paa Krongodsferne; jeg troer ikke, at man med Billighed vilde kunne afvise disse. Hvad jeg har taget mig den Frihed at nævne, gjælder om Fæsterne paa Krongodsferne i Almindelighed, men det gjælder i Særdeleshed med Hensyn til visse Godser, hvor der findes en betydelig Velstand Sted. Denne vilde de Vedkommende have Godt af, baade som Fæstere og ligeledes naar der er Spørgsmaal om at tilvinde sig Eiendom; men der er med Hensyn til de Godser, hvor Behoerne, hvad der er erkjendt, navnlig med Hensyn til Frederiksgaves Gods, endog saa ere formuende, vist aldeles ingen Grund til at gjøre saadanne Dpoffrelser, som dem, Lovudkastet gaaer ud paa. Vil man sige, at det, affeet fra finantstille Hensyn, er af statsøconomisk Bigtighed, at Selveiendom fremmes, og at de Dpoffrelser, som Staten i dette Tilfælde gjør, ikke er for stor, saa maa jeg dertil erindre, at dette antager jeg ikke at være Tilfældet. Jeg holder af Selveiendom; jeg anseer den for at være langt at foretrække for Fæste; men jeg troer, at Hensigten, Diemedet opnaaes meget sikkrere og meget fordeelagtigere for begge Parter derved, at man lader Sagen gaae sin jevne, rolige Gang, at man overlader det til frivillige Dvereenskomster. Vi have en meget vigtig Erfaring for os i Hovriafløsningen. Uden at der blev valgt Commissionsner, uden at der blev paatvunget Par-

terne Noget, saa man i nogle faa Aar næsten de fleste Godser at være blevne befriede for Hoveri. Jeg siger befriede, men jeg anvender dette Udtryk ikke mindre paa Gods-eierne end paa Bønderne; thi jeg troer, at Gods-eierne vare ligesaa vel tjente med, at Hoveriet afløstes, som Bønderne vare det. Dette opnaaedes ved frivillige Dvereenskomster, og Enhver, som er bekjendt med vore Landforhold, vil ogsaa vide, at omtrent til samme Tid gif det temmelig raff fremad med Bønderfastegodsets Dvergang deels til Arvefæste, og deels til Selveiendom, og, hvis ikke Forhaabninger vare opstaaede, og havde faaet Indpas hos Bøndestanden om, at den vilde kunne erholde Selveiendom paa Vilkaar, som vare fordeelagtigere for den, end de, under hvilke de hidtil havde erhvervet Arvefæste eller Selveiendom, saa vilde vist i de nu forløbne Aar en Masse af Fæstegods være gaaet over enten til Arvefæste eller Selveiendom, og jeg maa saaledes fremdeles antage, at denne Dvergang bør skee ved frivillige Dvereenskomster, og at Staten saaledes ikke har nødvendig at gjøre nogen Dpoffrelse. Ligesom jeg derfor har stemt mod Loven i dens Enkeltheder, fordi disse ikke have tilfredsstillet mig, saaledes har jeg nu tilladt mig, hvad jeg troede, var en Pligt mod Thinget, at anføre de Grunde, paa hvilke jeg ogsaa maa finde mig forpligtet til at stemme mod Loven i dens Heelhed.

Rettelser.

Nr. 284, Pag. 4507, 5te Linie f. n., „betydelig“ læs: „ubetydelig“.